

AKTUELT FRA ARBEIDET UTE OG HEIME

av

PER VOKSØ

N.M.S. legger om misjonærutdannelsen.

En omlegging av misjonærutdannelsen i det Norske Misjonsselskap har lenge vært drøftet. Stadig flere misjonsprester har hevdet ønskeligheten av full teologisk embetseksamen. Da saken kom opp på generalforsamlingen i Ålesund 1951, ble det imidlertid klart at misjonsvennene ikke ville gi opp Misjonsskolen i Stavanger. Landsstyret foreslo da 5-årig misjonsskole med høve for dem som ønsket det å ta teologisk embetseksamen etterpå. Etter stor debatt ble saken utsatt, vesentlig for å avvente den varslede omlegging av det teologiske studium. Men samtidig ble det sagt at neste generalforsamling «under enhver omstendighet» skulle ta avgjørelsen.

Den avgjørelsen ble tatt i Kristiansand i sommer. Etter 2 dagers debatt gikk forslaget ut på at utdannelsen av misjonsprester i N.M.S. «i regelen skjer ved selskapets misjonsskole og avsluttes med teologisk embetseksamen». 381 stemte for, 33 imot, mens ca. 100 lot være å stemme. Mindretallets forslag var vesentlig det samme som landsstyrets fra 1951.

Over 30 talere hadde ordet under debatten, som lå på et meget høyt nivå. Argumentene ble klart stillet opp. På den ene siden: Embetseksamen vil lette forholdet til myndighetene og menighetene, og gjøre misjonærene bedre kvalifisert i skole- og forkyrnerarbeid. Den vil også gi muligheter for «retrettstillinger» i kirken. På den andre siden: Utdannelsen blir ikke bare dyrere, men lengre; vi mister verdifull tid. Menighetene spør ikke etter eksamen, men etter budskapet. Der er ingen mangel på kandidater under den nåværende ordning.

Vedtaket ble et kompromiss. Slik måtte det være, hvis det skulle bli ro omkring spørsmålet. Det blir det nok nå. Men det betyr ikke at siste ord er sagt. Det står igjen å se om den fremdeles bare varslede omlegging av det teologiske studium og — på lengre sikt — muligheten for prestemangel vil myke opp kirkens holdning til kandidatene fra Stavanger og dermed endre forutsetningene for Kristiansandvedtaket.

Mau-Mau, de kristne — og de hvite.

Helt fra de første Mau-Mau-massakerer har de kristne av Kikuyu-stammen kjempet mot terror-bevegelsen, og ofte derfor blitt dens første ofre. Det vil slett ikke si at alle kristne sto fast. Særlig i den første tiden var der stort frafall blant kirkemedlemmene. De som da var mest urokkelige, var de «vekkelses-kristne», kikuyer som var kommet med i de store, nokså primitive vekkelser som de siste årene har gått over landet, ofte utenom kirke og misjon. Men etter hvert festnet motstanden seg også blant de andre kristne. Mange tok tilbake Mau-Mau-eden, og bare i ett distrikt (South Nyeri, hvor der nesten ingen «vekkelseskristne» er) teller listen over kristne Mau-Mau-ofre nå over femti navn.

Men kirken har ikke bare vært støttepunkt for motstanden mot Mau-Mau. Misjonærer og prester har også vært hovedtalsmenn for kritikken mot meget i kolonipolitikken.

Den anglikanske biskop Beecher av Mombasi har flere ganger uttalt seg skarpt om mangel på likestilling i Kenya, og «Church of England Newspaper» foreslo for en tid siden at de kolonister som ikke kunne oppføre seg skikkelig mot folk av andre raser, burde utvises. Både i England og i Kenya har også kirken brukt de sterkeste uttrykk mot de overgrep som polititroppene har gjort seg skyldig i.

Kirken har også fått støtte fra uventet hold. I sommer ble således offentliggjort en bemerkelsesverdig rapport om «psykologien i Mau-Mau». Den var skrevet på regjeringens oppfordring av dr. J. C. Carothers, som har arbeidet 20 år i Kenya, og er kjent som en fremragende lege og psykolog. Uten at han selv bekjenner seg som kristen, hevder han at misjonsarbeidet gir det største håp for framtiden. «Uansett hvor ineffektivt og ofte uheldig misjons- og skolearbeidet har vært, har det likevel vært det mest verdifulle bidrag vi har ydet i en ellers psykologisk kaotisk situasjon.» Men dr. Carothers peker også på at mye av misjonærenes arbeid er forgjeves, fordi de kikuyer som de har fått omvendt, blir desillusjonert når de kommer ut blant andre hvite og får se hvordan de praktiserer de kristne idealer. De innfødte slår da ofte totalt om, og «de som hater oss mest intenst i dag, er nettopp slike desillusjonerte 'kristne' afrikanere. Men misjonærene behøver ikke bebreide seg selv for det, slik mange av dem gjør. En kan bare si dette: Hvis ikke den alminnelige hvite befolkning i kolonien kan praktisere kristne prinsipper i sin behandling av og omgang med sine medmennesker, både hvite og svarte, da kan misjonærene like godt pakke sine koffertene og dra hjem».

Israelsmisjonen i omstilling — og spenning.

Den Norske Israelsmisjon har nettopp feiret sitt 110-års jubileum. 100-års jubileet måtte av gode grunner forbigås i stillhet, men ved generalforsamlingen på Hamar ble milepelen markert.

Israelsmisjonen står ved jubileet ennå oppe i omstillingsperioden. Etterat virksomheten i Øst-Europa ble umuliggjort, er nå misjonen flyttet til Israel, der seks misjonærer arbeider i Haifa og Tel Aviv. På generalforsamlingen fortalte pastor Magne Solheim om god framgang og om særlig stor interesse for Bibelen i kretser langt utenfor dem misjonen vanligvis når.

Men Israelsmisjonen, fra vårt og andre land, står ikke bare overfor spørsmålet om en geografisk omlegging. Hittil har misjonen fått virke forholdsvis fritt i den nye staten — hva mange ikke hadde ventet — men der er stadig innflytelsesrike kretser som ønsker å sette en stopper for den «*gammeldagse*» form for misjonsarbeid. Mange kristne i Israel støtter dette kravet. Det er de såkalte messianske jøder, som anerkjenner Jesus som Messias og frelser, men som samtidig vil være jøder, holde de jødiske bud (inkl. sabbaten), la seg omskjære — og i ett og alt være solidarisk med Israel. De fleste av de messianske jøder tilhører ingen kirke, men består av mange smågrupper, mer eller mindre ytterliggående. Den Internasjonale Jødekristne Alliansen har nå dannet en underavdeling i Israel, som søker å samle de messianske jøder. Presidenten, dr. Fritz Kahn, erklærte nylig at «så lenge der er misjon i Israel, er vår forkynnelse fruktesløs».

Men også i misjonskretser utenfor Israel tas til orde for iallfall en delvis omvurdering i synet på de kristne jøder. Det gjør f. eks. den tidligere jødemisjonær H. L. Ellison i tidsskriftet «World Dominion». Han slår fast at «enhver forkynnelse som krever av jødene at de skal fornekte sin nasjonale arv, vil finne stadig mindre gjenklang. Alle jøder, hvor de så bor, føler i stadig sterkere grad lojalitet mot Israel. De vil ikke lenger akseptere at en slik lojalitet er uforenlig med evangeliet».

Den Norske Israelsmisjon får merke problemene i tilspisset form, i motsetningene til Karmelbevegelsen, som støtter de ytterliggående messianske jøder. I Haifa har striden lenge stått omkring den tidligere tyske kirke, som Israel først konfiskerte og overlot Karmel, men som siden ble levert tilbake til det Lutherske Verdensforbund og av det stilt til disposisjon for Israelsmisjonen.

Kirkeforeningen i Nord-India blir virkelighet.

Det siste halvåret har ikke brakt særlig klarhet om misjonens framtid i India, trass i flere debatter i Parlamentet og atskillige erklæringer

fra høyeste hold. Krav om forbud mot «proselytering» veksler med forsikringer om at visumnektelser skyldes klager om politisk virksomhet eller et generelt ønske om å begrense tilgangen på misjonærer (tallet er fordoblet fra 1947). Samtidig kommer nye lovprisinger av misjonens sosiale og kulturelle innsats.

Imens konsolideres de indiske kirker, og stadig større del av lederansvaret legges på de innfødte. Bevegelsen for større kirkelig enhet går også markert framover. I juni kunne forhandlerne fra 1,2 millioner anglikanere, baptister, metodister og reformerte kristne i Nord-India legge fram sin plan om en forent kirke. Planen går nå til de enkelte kirker og menigheter til drøfting og godkjenning, men en kan nok allerede slå fast at kirkesammenslutningen blir virkelighet om ikke allfor lang tid.

Forhandlingene i felleskomiteen har stått i stampe de siste 18 måneder. Det skyldtes uenighet om det siste og vanskeligste punktet: den apostoliske suksesjon.

Planen er ellers, stort sett, laget etter skjemaet fra Sør-India, og kirkene ble allerede for år tilbake enige om et felles tros-grunnlag. En var også enige om at den nye kirken skulle ha biskoper, i alt 25. Men skulle de prester som tidligere ikke hadde fått den apostoliske suksesjon, re-ordineres? I Sør-India gjorde de ikke det, men anerkjente alle kirkesamfunns prester som likeverdige, dog slik at nye prester skulle ordineres med suksesjon. Ordningen er hovedårsaken til at Sør-India-kirken ikke får nattverdfellesskap med den anglikanske kirke, og anglikanerne i nord var derfor strengere. På den andre siden ble situasjonen komplisert ved at i nord var der også episkopale metodister — uten suksesjon — med. Den løsningen forhandlerne nå er blitt enige om, er: Den nye kirken skal ha den historiske suksesjon, men uten at det innebærer en spesiell tolkning av den. Ved starten av den nye kirke skal der arrangeres en spesiell gudstjeneste, hvor alle kirkens prester og biskoper blir innviet med håndspåleggelse, uten at dette skal utlegges eller oppfattes som ordinasjon eller re-ordinasjon.

Spørsmålet om dåp har også skapt vansker. Der er forhandlingskomiteen blitt enig om at barnedåp og voksendåp skal likestilles, men slik at en ikke blir fullt medlem av kirken før ved «en offentlig bekjennelse til sin tro» — en konfirmasjon.

Lutheranerne nærmer seg Sør-India-kirken.

Den viktigste grunnen til at forhandlingene i Nord-India tross store vansker er ført fram, er nok erfaringene fra sør. Sør-Indias Forente Kirke er nå 7 år gammel. Selv de fleste skeptikere innrømmer at

årene har gitt beviser for riktigheten av det dristige skrittet. Riktignok har der de siste årene versert to rettssaker om foreningen, anlagt av misnøyde menigheter (en lavkirkelig og en svært høykirkelig), men inderne hører nå engang til de mest prosess-glade folk i verden. Stort sett hersker der glede og takknemlighet, langt utenfor kirkens grenser. Det er således verd å merke at erkebiskopen av Canterbury ved årsmøtet i Church Missionary Society kalte Sør-India-kirken «et gjennombrudd, som har etablert et verdifullt brohode for videre framrykking».

Den senere tiden har en også kunnet konstatere en stadig større *tilnærming mellom Sør-India-kirken og de lutherske kirker*, som står utenfor. I mars ble således holdt en fem dagers konferanse med representanter for de to «parter». Konferansen var enig i at en skulle søke et enda nærmere samarbeid, og den erklærte at «vi har med takknemlighet kunnet slå fast, at vi i våre drøftinger hittil ikke har funnet noen grunnleggende meningsforskjell i avgjørende kristne lærespørsmål».

MEDARBEIDERE

Odd Hagen: Biskop i Metodistkirken i de nordiske landene. Tidligere rektor ved Metodistkirkens teologiske skole i Göteborg.

Henrik Vika: Sokneprest til Ås siden 1954. Misjonsprest i Det norske misjonsselskap, Hunan, China, siden 1925. Lærer ved Den lutherske presteskole på Shekow og i Hongkong. I Japan 1927 og 1951—1953.

Hans Buvarp: Misjonsprest i Det norske misjonsselskap, Madagaskar, siden 1938. Jfr. NOTM 1954 s. 128.

Nils Egede Bloch-Hoell: Generalsekretær i Den norske muhammedanermisjon siden 1950. Har skrevet en rekke artikler om kirkelige og konfesjonshistoriske emner.

Per Voksø: Redaksjonssekretær i «Vår Kirke» og pressemedarbeider ved Norsk Mellomkirkelig Institutt.

Norsk Tidsskrift for Misjon utgis av Egede Instituttet, men forfatterne er selv ansvarlige for de synsmåter som gjøres gjeldende.

Ettertrykk uten kildeangivelse er forbudt.